

Ljndeni

Ateliér v Paríži

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Guillaume Musso
Ateliér v Paríži – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

ATELIÉR V PARÍŽI

Guillaume Musso

ATELIÉR V PARÍŽI

Ljndeni

Ingrid a Nathanovi

Obsah

Chlapček	11
----------------	----

UPROSTRED ZIMY

Utorok 20. decembra

1. Parížsky syndróm	21
2. Teória o 21 gramoch	41
3. Čaro povrazov	61
4. Dvaja neznámi v dome	75

ŠIALENÝ MALIAR

Streda 21. decembra

5. Chytiť osud pod krk.	87
6. Súhrn rozpadov	105
7. Tí, ktorých spaľuje... ..	115
<i>Gaspard.</i>	129
8. Lož a pravda	133
9. Ako poraziť smrť	145

VOLANIE SVETLA
Štvrtok 22. decembra

10. Za svetlom.	155
<i>Pénélope</i>	169
11. Cursum Perficio.	175
12. Black hole	185

Piatok 23. decembra

13. Madrid.	197
14. Nueva York	213
15. Návrat na Bilberry Street	223
<i>Pénélope</i>	233

KRÁL JELŠÍ
Sobota 24. decembra

16. Americká noc	239
17. Král jelší	251
18. Mesto pod inováťou.	257
19. Na okraji pekla	267
20. Oblíbený syn	287
<i>Bianka</i>	299
21. Nultý kilometer	303

Nedeľa 25. decembra

22. Night Shift.	317
<i>Po piatich rokoch.</i>	329
22. Pénélope	333
Pravda o falošnom.	337
Použité citácie	338

*V hĺbke zimy som konečne pochopil,
že vo mne spočíva nepremožiteľné leto.*

ALBERT CAMUS

Chlapček

Londýn, sobota dopoludnia.

Ešte o tom nevieš, no o necelé tri minúty budeš čeliť jednej z najťažších skúšok vo svojom živote. Skúške, ktorú si nečakala, no ktorá na tebe zanechá rovnako bolestivú stopu ako žeravé železo na jemnej pokožke.

Zatiaľ si pokojne vykračuješ po obchodnej galérii pripomínajúcej antické átrium. Po desiatich daždivých dňoch obloha opäť nadobudla pekný tmavomodrý odtieň. Slnčné lúče trblie-tajúce sa na presklenej streche ťa rozveselili. Príchod jari si oslávila kúpou krátkych červených šiat s bielymi bodkami, ktoré na teba žmurkali už pätnásť dní. Cítiš sa ľahká, takmer nespútaná. Črtá sa pred tebou príjemný deň: najprv obed s Jul, tvojou najlepšou priateľkou, spoločná manikúra, prirodzene, výstava v Chelsea a večer koncert PJ Harvey v Brixtone.

Pokojná plavba v jemnučkých meandroch tvojho života.

A zrazu ho zbadáš.

★

Blondavý chlapček oblečený v džínsovej kombinéze a tmavomodrom vlnenom kabátiku. Môže mať tak dva, tri roky. Veľké svetlé usmievavé oči sa lesknú za slnečnými okuliarmi. Jemné

črty vystupujú z buclatej detskej tváričky lemovanej krátkymi kučerami žiarivými ako slama na slnku. Hľadiš na neho už hodnú chvíľu z diaľky, no čím väčšmi sa k nemu približuješ, tým väčšmi ťa jeho tvár fascinuje. Oslnivé, panenské územie, ktoré ani zlo, ani strach ešte nestihli poškvрниť. Na tej tváričke vidíš len škálu možností. Radosť zo života či šťastie v čistej podobe.

Teraz sa aj on díva na teba. Úprimný, sprisahanecký úsmev mu rozžiari tvár. Hrdo ti ukazuje kovové lietadielko, ktoré poháňa nad hlavou buclatými prstíčkmi.

„Vííííímmmm...“

Opätuješ mu úsmev a pomaly sa ťa zmocňuje zvláštny pocit. Nevysvetliteľný pocit, ktorý ako jed pomaly trávi celú tvoju bytosť neznámym smútkom.

Drobec roztvorí ruky a cupitá okolo kamennej fontány chrliacej vodu v špirálovitých kaskádach pod kupolou obchodnej galérie. Na okamih si pomyslíš, že beží k tebe a skočí ti do náručia, ale...

„Oci, oci! Pozri, som lietadlo!“

Zodvihneš zrak a tvoj pohľad sa stretne s pohľadom muža, ktorý schytí dieťa v lete. Vtom sa do teba zaborí ľadová čepeľ a srdce sa ti na chvíľu zastaví.

Toho muža poznáš. Pred piatimi rokmi ste prežili lúboštný vzťah, ktorý trval viac než rok. Kvôli nemu si opustila Paríž a našla si nové zamestnanie na Manhattane. Počas šiestich mesiacov ste sa pokúšali o bábätko, čo sa vám nepodarilo. Nato sa muž vrátil k svojej bývalej žene, s ktorou už mal dieťa. Urobila si všetko, čo bolo v tvojich silách, len aby si si ho udržala, no nestačilo to. Bolo to pre teba bolestivé obdobie, a keď už si si myslela, že si obrátila list, dnes ho stretneš a zlomí ti to srdce.

Teraz už lepšie rozumieš svojmu nepokoju. Vravíš si, že toto dieťa mohlo byť vaše. Že toto dieťa *malo* byť vaše.

Muž ťa okamžite spozná a neuhýba pohľadom. Z jeho lútoštného výrazu vytušíš, že je rovnako prekvapený ako ty, nesvoj a trochu zahanbený. Čakáš, že sa ti prihovorí, no ako prenasle-

dovaný jeleň naznačí obranné gesto, chrániac si svoju ratolesť, a chvatne sa zvrtné na päte.

„Tak poď, Joseph, ideme.“

Otec so synom sa vzdávajú a ty neveríš svojim ušiam. „Joseph“ je meno, ktoré ste si spoločne vybrali pre vaše budúce dieťa. Oči sa ti zastrú hmlou. Cítiš sa zradená a prázdna. Padne na teba ťažká únava a na niekoľko minút ťa prikuje k zemi, stojíš bez pohybu omráčená, s hrčou v hrdle.

*

S veľkou námahou sa dostaneš k východu z obchodnej galérie. Hučí ti v ušiach, konáš mechanicky, údy máš ako z olova. Pri Saint James Parku sa premôžeš a privolaš si taxík, no celú cestu sa chveješ, zápasíš s myšlienkami, ktoré ti víria v hlave, a spytuješ sa samej seba, čo sa s tebou deje.

Keď sa zavrú dvere tvojho bytu, zamieriš hneď do kúpeľne a pripravíš si kúpeľ. V spálni necháš pozhasínané. Oblečená sa zvalíš do postele. Ležíš nehybne. V hlave sa ti premietajú obrazy pobehujúceho dieťaťa s roztvorenými rukami a vzápätí všetka tá beznádej, ktorú si pocítila pri stretnutí so svojim bývalým milencom, sa premení na strašný pocit prázdnoty. Clivotu, ktorá ti zvierá hrud'. Rozplačeš sa, no vravíš si, že slzy prinášajú úľavu a že kríza prejde. Lenže bolesť sa prehlbuje, zdvíha sa a zalieva ťa ako spodná vlna, ktorá ťa odnáša a zbavuje všetkých zábran, uvoľňuje rokmi nahromadenú nespokojnosť, zatrpknutosť, sklamanú nádej. Otvára rany, o ktorých si sa domnievala, že sa už zacelili.

Bolesť čoskoro vystrieda hydra mrazivej paniky, ktorá sa ti vinie pomedzi údy. Razom vstaneš z postele. Srdce ti divo búši. Niečo podobné si už zažila pred niekoľkými rokmi a neskončilo sa to dobre. Márne sa tej myšlienke vzpieraš, koleso osudu nemôžeš zastaviť. Zachváti ťa nekontrolovateľná triaška, potácaš sa až do kúpeľne. Otvoríš lekárničku. Siahneš po fľaštičkách s liekmi. Lahneš si do vane, z ktorej sa už vylieva voda, hoci si len spolovice vyzlečená. Nevieš posúdiť, či je

voda horúca alebo chladná, a je ti to jedno. Hruď máš ako vo zveráku. V útrobach sa ti rozpína priepať. Pred očami sa ti črtá olovený horizont, navždy zastretý bôľom.

Neuvedomovala si si, že si dospela až do tohto štádia. Pravda, posledné roky si sa cítila trochu stratená a už dávno vieš, aký je život krehký. No nečakala si, že sa dnes potkneš a tak rýchlo pôjdeš k zemi. Vôbec si netušila, že v tebe koluje tento prúd blata. Táto čiernava, tento jed, tieto muky. Tento pocit večnej samoty, ktorý sa náhle prebudil a ktorý ťa gniavi.

*

Fľaštičky s liekmi sa vznášajú na hladine ako lode v bezvetří. Otvoríš ich a hltáš kapsuly plnými hrstami. Ale to nestačí. Musíš doviesť veci do konca. Vezmeš teda žiletku, položenú na okraji vane, a prejdeš si ňou po vnútornej strane predlakti.

Vždy si urputne bojovala, no dnes toho nie si viac schopná, lebo tvoj nepriateľ ťa nepustí a pozná ťa lepšie než ty sama. Ako sa čepeľ žiletky pomaly približuje k tvojim žilám, s iróniou spomínaš na predčasnú radosť, ktorú si dnes ráno pocítila, keď si z okna pozorovala slnko.

Následne príde ten zvláštny okamih pokoja, keď vieš, že kocky sú hodené a už niet cesty späť. Hypnotizovane pozoruješ svoju krv, ktorá sa zrieduje a na vodnej hladine kreslí neopísateľne krásne arabesky. Cítiš, ako zamdlievaš, vravíš si, že aspoň pomíne bolesť, a v tej chvíli to nemá cenu.

Diabol ťa odnáša k svojmu ohnivému dychu a myslou ti opäť prebleskne obraz chlapčeka. Vidíš ho na pláži na morskom brehu. Na mieste, ktoré by mohlo byť Grécko či juh Talianska. Si celkom pri ňom. Tak blízko, že z neho cítiš vôňu piesku alebo pšenice, upokojujúcu ako ľahký vánok letných večerov.

Keď k tebe zodvihne zrak, dojato hľadáš na jeho krásnu tváričku, ohrnutý noštek a zúbky s medzierkou v neodolateľnom úsmeve. Roztvorí náruč a začne okolo teba pobehovať.

„Mami, pozri, som lietadlo!“

UPROSTRED ZIMY

Utorok 20. decembra

Parížsky syndróm

Paríž je vždy dobrý nápad.

AUDREY HEPBURNOVÁ

1.

Letisko Charla de Gaulla, prítetová hala.

Dokonalá definícia pekla na zemi.

V pásme pasovej kontroly sa zhlukli stovky cestujúcich do hustého radu, ktorý sa klukato tiahol ako zavalitý veľhad. Gaspard Coutances zdvihol hlavu smerom k plexisklovým priehradkám zoradeným dvadsať metrov pred ním. Za širokým radom okienok kontrolovali mohutný príval cestujúcich iba dvaja nešťastní policajti. Gaspard si rozhorčene vzdychol. Vždy keď vkročil na toto letisko, čudoval sa, ako verejní činitelia môžu prehliadať zničujúci dosah takej hanebnej výkladnej skrine Francúzska.

Prehltol slinu. Čo bolo horšie, vládla ukrutná horúčava. Vzduch bol vlhký, ťažký, presýtený odporným pachom potu. Gaspard sa postavil medzi mladíka s výzorom motorkára a skupinu Ázijčanov. Napätie bolo hmatateľné: cestujúci, ktorých pásmová choroba z desať- či pätnásthodinového letu zredukovala na chodiace mŕtvolky, s hnevom zistili, že ešte zďaleka nie sú na konci svojej krížovej cesty.

Kalvária sa začala hneď po pristátí. Let zo Seattlu síce nemal meškanie – lietadlo pristálo krátko pred deviatou hodinou

ráno –, ale trvalo vyše dvadsať minút, kým pristavili schodíky, aby cestujúci mohli opustiť palubu lietadla. Potom nasledoval nekonečný pochod po ošumelých koridoroch. Protivná hra na detektíva, v ktorej človek pátra po neprehľadných signalizačných tabuliach, ide si nohy dolámať na pokazených eskalátoroch, zápasí s davom v automatizovanom vláčiku, divže mu nerozdrví kosti, aby sa nakoniec dopravil ako dobytok do tejto pochmúrnej haly. Vitajte vo Francúzsku!

Gaspard niesol cestovnú tašku prevesenú cez plece, na čele mu vyrazili kropaje potu. Mal dojem, že od výstupu z lietadla už prešiel tri kilometre. Ustatý sa čudoval, čo tu vlastne robí. Prečo si každý rok, keď sa chystal napísať novú divadelnú hru, vnucoval mesiac izolácie v Paríži? Nervózne sa zasmial. Odpoveď bola jednoduchá a ujala by sa ako slogan: *technika písania v nepriaznivom prostredí*. Každý rok v ten istý dátum mu jeho agentka Karen prenajala dom alebo byt, v ktorom mohol nerušene pracovať. Gaspard natoľko neznášal Paríž – najmä v období vianočných sviatkov –, že mu vôbec nebolo zatažko zotrvať medzi štyrmi stenami dvadsaťštyri hodín denne. Výsledok: divadelná hra sa napísala celkom sama, teda takmer. V každom prípade, na konci januára bol text hotový.

Rad sa krátil beznádejne pomaly. Čakanie sa stávalo utrpením. Rozbláznené decká sa s krikom naháňali pomedzi zábradlia, postarší pár sa vzájomne podopieral, aby sa nezrútil, bábätko dávalo obsah svojej fľašky na matkin krk.

Skurvené vianočné sviatky... lamentoval Gaspard a hlbokými dúškami vdychoval vydýchaný vzduch. Na tvárach svojich spolutrpiteľov čítal nespokojnosť, ktorá mu pripomenula jeden článok, kde sa spomínal „parížsky syndróm“. Niekoľko desiatok japonských a čínskych turistov bolo každoročne hospitalizovaných a neraz aj repatriovaných po ťažkých psychických poruchách, ktoré utrpeli počas svojej prvej návštevy francúzskej metropoly. Sotva títo dovolenkári pristáli vo Francúzsku, ihneď sa u nich prejavili nezvyčajné príznaky – delírium, depresia, halucinácie, paranoja. Časom psychiatri zistili príčinu: ne-

voľnosť turistov pramenila z rozporu medzi ich idealizovanou predstavou Mesta svetiel a skutočnosťou. Nazdávali sa, že objavujú čarovný svet Amélie Poulainovej, ktorý tak ospevovali filmy a reklamy, no namiesto toho našli drsné a nepriateľské mesto. Ich vysnívaný Paríž – romantické kaviarne, antikvári na brehoch Seiny, vrch Montmartre či štvrť Saint-Germain-des-Prés – narazil na realitu: špinu, vreckárov, zlú bezpečnostnú situáciu, všadeprítomné znečistenie, nevzhľadné mestské centrá, zastaranú verejnú dopravu.

V snahe prísť na iné myšlienky Gaspard vytiahol z vrecka niekoľko listov papiera zložených na štvoro. Opis a fotografie zlatej kľietky, ktorú mu jeho agentka prenajala v šiestom obvode. Bývalý ateliér maliara Seana Lorenza. Príťažlivé snímky sľubovali otvorený, svetlý, pokojný priestor ako stvorený na písateľský maratón, ktorý ho čakal. Zvyčajne fotografiám nedôveroval, no Karen dom navštívila a uistila ho, že sa mu bude páčiť. *A viac než páčiť*, dodala tajomne.

Čím skôr tam bude, tým lepšie.

Čakal ešte dobrú štvrt hodinu, kým sa jednému z príslušníkov hraničnej polície uráčilo pozrieť na jeho pas. Chlapík, príjemný ako nôž v chrbte, sa neunúval pozdraviť ani poďakovať či odzdraviť, keď mu Gaspard podával svoje doklady.

Gaspard opäť zazmätkoval pred signalizačnými tabuľami. Vybral sa zlým smerom a musel sa vrátiť. Nasledovala kaskáda pohyblivých schodov. Sled automatických dverí, ktoré sa otvárali zakaždým spomalene. Ponáhlal sa po pohyblivých chodníkoch. Vďaka Bohu, že bol natoľko duchaprítomný a zaregistroval si batožinu.

Teraz už nebol ďaleko od východu z pekla. Vynaložil heroické úsilie, aby sa vymanil z hustej masy ľudí, ktorá zahatala príletovú halu, razil si cestu pomedzi dav, vrazil do objímajúcej sa dvojice a prekračoval cestujúcich spiacich na zemi. Otáčavé dvere s nápisom „Východ – Taxíky“ na jeho obzore sľubovali koniec utrpenia. Už len niekoľko metrov a táto nočná mora sa navždy rozplynie. Vezme si taxík, upraví si vlasy a v myslí

sa vytratí ku klavírnym tónom Brada Mehldaua a kontrabasovým líniám Larryho Grenadiera. A popoludní sa pustí do písania a...

Dážď schladil jeho nadšenie. Prudký lejak bičoval chodníky. Oblohu zaplňali olovené mraky. Vo vzduchu bolo cítiť smútok a napätie. Široko-ďaleko nevidel ani jeden taxík. Na ulici stáli len vozidlá špeciálnych bezpečnostných zložiek a dezorientovaní cestujúci.

„Čo sa robí?“ spýtal sa Gaspard nosiča batožiny, ktorý stoicky pofajčieval pri popolníku.

„Vy neviete? Štrajkuje sa, pane.“

2.

V tej chvíli na Gare du Nord vystupovala z vlaku Eurostar – prišiel z Londýna presne o 9.47 – Madeline Greeneová. Mladá žena vstúpila na francúzsku pôdu váhavým krokom, ťažko sa orientovala. Tackala sa na olovených nohách. K únave sa pridružil závrat, prudká nevoľnosť a spätný tok žalúdočnej kyseliny, ktorá jej spaľovala pažerák. Hoci ju lekár vystríhal pred vedľajšími účinkami liečby, ani vo sne jej nenapadlo, že Vianoce prežije v takom mizernom stave.

Kufor, ktorý vliekla za sebou, akoby vážil tonu. Zvuk koliesok brázdiacich betón sa jej v hlave deformoval, zosilňoval, zarezával do lebky a migréna, ktorá ju trýznila, odkedy sa zobudila, sa stávala čoraz neznesiteľnejšou.

Madeline sa náhle zastavila a zazipsovala si koženú bundu s vlnenou podšívku. Bola celá spotená a lomcovala ňou triaška. Dych sa jej zrýchľoval a na okamih mala pocit, že zamdle, no kým prešla na koniec nástupišťa, trochu pookriala, akoby ju ruch panujúci na stanici vzpružil a opäť ju vrátil do života.

Gare du Nord nemalo dobrú povesť, no Madeline toto miesto odjakživa fascinovalo. Tu, kde iní videli zmätok a strach, ona vnímala koncentráciu čistej a nákazlivej energie. Staničný virvar jej pripomínal skôr úľ než dvor zázrakov. Vzájomne sa tu prelínali tisíce životov, ľudských osudov a spriadali tak gigan-

tickú pavučinu. Opojný tok energie, príboj, v ktorom sa musel človek naučiť plávať, aby sa neutopil.

Stanica jej pripadala ako divadelné javisko, na ktorom defilujú tisícky hercov: turisti, obyvatelia predmestí, podnikatelia, veľkomestská čvarga, hliadkujúci policajti, pokútني obchodníci, díleri, zamestnanci okolitých kaviarní a obchodov... Madeline hľadela na tento miniatúrny svet za veľkou sklenenou stenou a pomyslela si na sklenenú guľu so snehom, ktorou ju obdarovala stará mama zakaždým, keď sa vrátila z cesty. Obrovská bzučiaca guľa, v ktorej nepoletovali plastové vločky a ktorá pukala pod ťarchou množstva ľudí.

Madeline vyšla pred stanicu, kde ju privítal nárazový vietor. Počasie tu bolo ešte sychravejšie než v Londýne: hustý lejak, kalné nebo, vlahý vzduch. Ako predpovedal Takumi, niekoľko desiatok taxíkov upchalo prístup k stanici. Autobusy ani autá nezvládli pojať obrovský prívál cestujúcich, a tí tak ostali napospas zlému počasiu. Pred televíznou kamerou sa rozohnili emócie: štrajkujúci a účastníci dopravy zahráli stále sa opakujúcu scénu, ktorú tak obľubovali novinové plátky a spravodajské stanice.

Madeline náhlivo obišla hlúčik. *Prečo som si nevzala dážd-nik?* preklínala sa v duchu, keď prechádzala cez cestu smerom k bulváru de Magenta. Kráčala príliš blízko obrubníka a okolo-idúce auto, ktoré prefrčalo cez mláku, ju ošpliechalo. Premočená a rozhorčená prešla ulicou Saint-Vincent-de-Paul až ku vchodu do kostola. Tam za volantom zaparkovanej dodávky už sedel Takumi, prišiel na stretnutie včas. Pestrofarebný Renault Estafette zdobil veselý nápis kontrastujúci so sivou nevyraznosťou naokolo: *Zázračná záhrada – Kvetinárstvo – ulica Delambre 3 – 75014 Paríž*. Keď ho Madeline zbadala, zamávala mu a ponáhľala sa do dodávky.

„Hello, Madeline, vitaj v Paríži!“ privítal ju kvetinár, podávajúc jej uterák.

„Ahoj, stavec, som rada, že ťa vidím!“

Madeline si utierala mokré vlasy a prezerala si mladého Ázijčana. Takumi mal nakrátko ostrihané vlasy, menčestrové

sako a hodvábný šál. Okrúhlu hlavu mu pokrývala kockovaná flanelová baretka, spod nej mu vykúkali malé odstavajúce uši, čím pripomínal myš. Nad hornou perou mu vyrážali riedke fúzy, ktoré mali bližšie k čerstvému pubertiakovi než k Thomasovi Magnumovi. Odvtedy, čo odišla z Paríža a prenechala mu kvetinárstvo, kde ho pred niekoľkými rokmi zamestnala, vôbec nezostarol.

„To je od teba milé, že si po mňa prišiel, vďaka,“ povedala Madeline, zapínajúc si bezpečnostný pás.

„Nemáš za čo, inak by si sa celý deň mordovala s verejnou dopravou.“

Mladý kvetinár zaradil rýchlosť a vydal sa po ulici d'Abbeville.

„Ako vidíš, nič sa v tejto krajine nezmenilo, odkedy si odišla,“ poznamenal a ukázal na skupinu demonštrantov. „Každým dňom sa to zhoršuje...“

Stierače starého renaulta nestačili zmývať dažďovú vodu, čo zaplavovala čelné sklo.

Madeline sa napriek nevoľnosti, ktorá sa jej opäť zmocňovala, usilovala pokračovať v rozhovore:

„Tak čo, ako ide život? Nevezmeš si voľno počas Vianoc?“

„Najskôr o dva týždne. Pôjdeme osláviť Nový rok k Marjolininej rodine. Jej rodičia vlastnia liehovar v regióne Calvados.“

„Ak stále tak ťažko znášaš alkohol, máš sa ozaj na čo tešiť!“

Kvetinár sa zapýril. *Večne precitlivený Takumi*, zabávala sa v duchu Madeline, dívajúc sa z okna na rozpúšťajúcu sa krajinu. Dodávka vošla na bulvár Haussmann, pokračovala päťsto metrov a potom zahla do ulice Tronchet. Navzdory lejaku, napriek nepriaznivej spoločenskej klíme Madeline bola rada, že je tu.

Život na Manhattane sa jej páčil, no necítila tam tú údajnú energiu, ktorú mnohé jej priateľky tak chválili. V skutočnosti ju New York vyčerpal. Jej srdcovkou navždy ostane Paríž, utiekala sa doň zakaždým, keď si potrebovala zaceliť rany. Prežila v ňom štyri roky. Nie práve najkrajšie, ale určite najdôležitejšie: boli to roky odolávania, zoceľovania a znovuzrodenia.

Až do roku dvetisícdeväť pracovala v Anglicku pre manchesterskú kriminálnu políciu. Nešťastné vyšetovanie, ktoré mala na starosti – prípad Alice Dixonovej –, ju zlomil a prinútil odísť od polície. Táto pohroma ju pripravila o všetko: o zamestnanie, úctu kolegov, sebavedomie. V Paríži sa ujala malého kvetinárstva a začala nový život v štvrti Montparnasse, ďaleko od vyšetovania vrážd či nezvestných detí. Pokojný život však opäť nabral celkom iný spád, keď ju náhodné stretnutie priviedlo k nečakanej stope a opätovne sa mohla zapojiť do vyšetovania, ktoré jej zničilo život. Napokon sa prípad Alice Dixonovej dočkal šťastného konca v New Yorku. Okolnosti tohto úspechu jej poskytli príležitosť vstúpiť do administratívnych služieb federálneho programu na ochranu svedkov WITSEC. Madeline zanechala kvetinárstvo Takumimu a odletela do New Yorku. O rok jej newyorská polícia ponúkla pracovnú zmluvu na pozíciu konzultantky na oddelení uzavretých prípadov. Madeline mala za úlohu vniesť nové svetlo do niektorých starých nevyriešených prípadov. Azda by to pôsobilo vzrušujúco v televíznom seriáli či v detektívke Harlana Cobena, no v skutočnosti to bola príšerne nudná kancelárska práca. Počas štyroch rokov jediný raz nevyšla do terénu. Nepodarilo sa jej znovu otvoriť ani jeden prípad. Oddelenie, ku ktorému ju prideliť, nemalo prostriedky a jednodaj narážalo na byrokráciu, ktorá by zahanbila aj francúzsku administratívu. Každá žiadosť o analýzu DNA znamenala štósy tlačív, ktoré bolo treba vyplniť, i najmenší súhlas na vypočúvanie pôvodného svedka či prístup k určitým procesným spisom si vyžadovali šialené papierovačky a zväčša narážali na kategorické výhrady zo strany FBI, ktorý mal pod palcom najzaujímavejšie kriminálne prípady.

Madeline neľutovala, keď sa nakoniec rozhodla zmeniť zamestnanie a vrátiť do Anglicka. Dokonca si vyčítala, že svoje rozhodnutie tak dlho odďaľovala. Odkedy sa Jonathan Lempeur – muž, ktorého milovala a kvôli ktorému sa presťahovala na Manhattan – vrátil k svojej žene, k Spojeným štátom ju už nič nepýtalo.

„S Marjolaine čakáme dieťa, malo by sa narodiť na jar,“ náhle sa zdôveril kvetinár.

To priznanie vytrhlo Madeline z myšlienok.

„Teším sa s tebou,“ povedala, usilujúc sa, aby jej hlas znel veselšie.

Jej reakcia však vyznela falošne. Natoľko, že Takumi zmeňnil tému.

„Ešte stále si mi nepovedala, čo ťa privádza do Paríža, Madeline.“

„Kadečo,“ odvetila vyhýbavo.

„Ak by si chcela stráviť Štedrý večer u nás doma, si viac než vítaná.“

„To je od teba milé, no radšej nie.“

„Ako chceš.“

Opäť zavládlo ticho. Ťaživé. Madeline sa nesilila do rozhovoru. Vyzerala z okna, pokúšala sa zorientovať, snažiac sa spojiť si jednotlivé miesta so spomienkami na svoj parížsky život. Námestie de la Madeleine jej pripomenulo výstavu v pinakotéke venovanú Dufymu, ulica Royale zasa bistro, v ktorom robievali skvelé telacie ragú, Most Alexandra III. jej pripomenul nehodu, ktorá sa jej stala jedného daždivého dňa, keď riadila motorku...

„Máš nejaké pracovné plány?“ vyzvedal Takumi.

„Pravdaže,“ zaklamala.

„A videla si v poslednom čase Jonathana?“

Staraj sa o seba, došlaka!

„Už si skončil s výsluchom? Ja som tu policajtká, aby bolo jasné.“

„Práveže už nie si policajtká, ak mám správne informácie...“

Vzdychla si. Ten mladý neotesanec jej začínal pekne liezť na nervy.

„Fajn, budem k tebe úprimná,“ povedala. „Neželám si, aby si ma vypočúval. Zaučala som ťa a predala ti svoj obchod, to ťa však neoprávňuje vypytovať sa na môj život!“

Keď Takumi uháňal s dodávkou okolo Invalidovne, úkosom pozrel na Madeline. Vôbec sa nezmenila, ostala taká, akú ju po-

znal, priama, vo svojej veľkej koženej bunde a s plavými vlasmi zastrihnutými do trochu staromódneho mikáda.

Madeline, stále ešte rozčúlená, stiahla okienko a zapálila si cigaretu.

„Vážne stále fajčíš?“ začudoval sa Ázijčan. „Robíš chybu.“

„Drž hubu,“ odvrkla a vyfúkla mu dym do tváre, aby ho naštvála.

„Tak to nie! V mojom aute fajčiť nebudeš! Nechcem, aby mi dodávka napáchla tabakovým dymom!“

Madeline využila okamih, keď s renaultom zastavil na červenú, schytila svoju batožinu a otvorila dvere na aute.

„Počkaj... Madeline, čo to robíš?“

„Som už pristará na to, aby som počúvala kázne. Ďalej idem pešo.“

„Nie, počkaj...“

Zabuchla dvere auta a pustila sa dlhými krokmi sama po chodníku ulice de Grenelle.

Stále lialo.

3.

„Štrajk?“ vyštekol Gaspard. „Aký štrajk?“

Nosič batožiny ľahostajne pokrčil plecami a mávol rukou.

„Ech, ako obyčajne, veď to poznáte...“

Gaspard si zaclonil oči rukou, aby sa ochránil pred prívalmi dažďa. Pravdaže, zabudol si dáždňik.

„Čiže taxíky nepremávajú?“

„Ništ. Môžete skúsiť rýchlovlaky na linke B, no premáva len jeden z troch.“

To ma radšej zakopte.

„A autobusy?“

„To neviem.“ Zamestnanec zvrátil tvár a posledný raz si potiahol z cigarety.

Rozhorčený Gaspard vošiel späť do terminálu. V predajni Relay prelistoval *Le Parisien*. Titulok hovoril za všetko: *Uzavretý Paríž*. Taxikári, železničiari, zamestnanci mestskej hromadnej

dopravy RATP, riadiaci pracovníci letovej prevádzky, letušky a stevardi, kamionisti, dokári, poštári, smetiari: všetci sa spoločne dohodli a pohrozili vláde, že paralyzujú mesto, ak neodvolá kontroverzný zákon. Článok uvádzal, že hrozia ďalšie štrajky a že ak sa uzavru rafinérie, o niekoľko dní v meste nebude ani kvapka benzínu. Aby toho nebolo málo, po dlhodobom znečistení ovzdušia od začiatku mesiaca sa opäť rozvodnila Seina, ktorá zaznamenala historicky najvyššiu hladinu. Všade v okolí Paríža boli záplavy, čo ešte väčšmi komplikovalo premávku.

Gaspard si pretrel viečka. *Ustavične tá istá pesnička zakaždým, keď vkročím do tejto krajiny...* Nočná mora pokračovala, no hnev pomaly ustupoval a vystriedala ho vyčerpanosť.

Čo spraví? Keby mal so sebou mobil, zavola by Karen a požiadal ju o pomoc. Ibaže Gaspard nikdy nechcel pri sebe nosiť mobil. Tak ako nevlastnil počítač, dotykový tablet, e-mailovú adresu a nepoužíval internet.

Trochu naivne sa obzeral po telefónnej kabíne, no v letiskovej hale po nej nebolo ani stopy.

Autobus bol jeho posledná nádej. Vyšiel z budovy a márne hľadal policajta, aby mu poradil; trvalo mu dobrú štvrt hodinu, kým pochopil nuansy medzi jednotlivými autobusovými linkami Air France, a zarmútene sledoval odchod dvoch preplnených autobusov, ktoré nemohli pojať viac pasažierov.

Po ďalšej polhodine čakania, počas ktorej lejak zosilnel, sa Gaspardovi napokon podarilo nastúpiť do autobusu. Miesto na sedenie sa mu neušlo – netreba mať veľké oči –, no aspoňže bol v správnom autobuse, smerujúcom na stanicu Gare Montparnasse.

Pasažieri natlačení ako sardinky v konzerve a do nitky premočení rezignovane pili svoj kalich horkosti až do dna. Gaspard si k sebe pritískal cestovnú tašku a spomenul si na Dostojevského definíciu človeka: „tvor, ktorý si na všetko zvykne“. Na to, že mu neznámi cestujúci mliaždia nohy, že ho sáču, kýchajú mu do tváre, že sa potí medzi cudzími ľuďmi vo vydý-

chanom vzduchu a že sa s nimi delí o jednu kovovú tyč plnú mikróbov...

Opäť bol v pokušení, že to vzdá a odíde z Francúzska, no utešoval sa tým, že jeho kalvária nepotrvá dlhšie než mesiac. Ak stihne dopísať hru v stanovenom termíne, ani nie o päť týždňov odtiaľto odíde a zimu a začiatok jari strávi v Grécku, kde vlastní plachetnicu zakotvenú na ostrove Sifnos. Nasledujúcich šesť mesiacov bude plachtiť po Kykladách v symbióze s prostredím, v prívale vnemov a farieb: slnečné lúče dopadajúce na oslepujúcu bielu vápenca, kobaltovomodré alebo, tyrkysová hĺbočina Egejského mora. V Grécku Gaspard splýval s okolitou krajinou, rastlinstvom a vôňami v akomsi panteistickom spojení. Najprv sa opájal morským vzduchom, potom zrástol s miestnymi garriguami, kráčal pozdĺž suchých kamenných múrov, nadchýnal sa vôňou tymianu, šalvie, olivového oleja a grilovanej chobotnice. Šťastie, ktoré trvalo až do polovice júna. Keď turisti začali zamorovať súostrovie, Gaspard zdúchol na americkú pôdu, na svoju chatu v Montane.

Tam vládol celkom iný spôsob života: čakal ho návrat do divokého a drsného lona prírody. Jeho dni sa odvíjali v rytme lovu pstruhov, nekonečných potuliek brezovými lesmi, pozdĺž riek a potokov. Viedol samotársky, no intenzívny život ďaleko od zhubných veľkomiest a ich málokrvných obyvateľov.

Meter po metri sa autobus vliekol po autostráde A3. Cez zahmlené okná Gaspard zavše zahliadol paneláky, ktoré sa čneli na severovýchodnom predmestí: Aulnay-sous-Bois, Drancy, Livry-Gargan, Bobigny, Bondy...

Potreboval sa opäť zahĺbiť do samoty prírody, aby sa očistil, aby zo seba zmyl bahno civilizácie. Lebo Gaspard Coutances už dlho viedol vojnu s nepokojným a chaotickým svetom, ktorý sa rútil do záhuby. So svetom, ktorý praskal vo všetkých švíkoch a ktorému už nerozumel. Ako pravý mizantrop sa cítil väčšmi spriaznený s medveďmi, dravými vtákmi a hadmi než so svojimi takzvanými ľudskými bratmi. A bol hrdý, že sa odlúčil od sveta, ktorý nenávidel. Hrdý, že mohol žiť väčšinu času

mimo spoločnosti a jej pravidiel. A tak už dvadsaťpäť rokov nezapol televízor, nevedel takmer nič o internete a jazdil v dodgei z konca sedemdesiatych rokov.

Jeho pustovnícky život vychádzal z pevnej, nie však radikálnej askézy. Zavše si dovoľil malý prehrešok, keď sa naskytila príležitosť. Občas sa mu prihodilo, že opustil hory alebo svoj úkryt v Egejskom mori a nasadol na lietadlo, aby si vypočul koncert Keitha Jarretta v Juan-les-Pins či pozrel retrospektívu Brueghela v Rotterdame alebo operu *Tosca* vo veronskej Aréne. A tiež tu bol ten neslávny mesiac písania v Paríži. Počas roka mu v hlave dozrievala divadelná hra a potom sedával za písacím stolom šesťnásť hodín denne. Zakaždým mal pocit, že mu chýbajú nápady, inšpirácia, chuť, no zakaždým sa dal do pohybu akýsi tajomný proces. Slová, situácie, dialógy, repliky sa mu sypali z pera a usporadúvali do súvislého celku písaného strohým štýlom bez štipky pátosu.

Jeho hry boli dodnes preložené do bezmála dvadsiatich jazykov a hrali sa na celom svete. Len minulý rok vzniklo asi pätnásť produkcií v Európe a Spojených štátoch. Jednu z jeho posledných hier *Mesto duchov* uviedli v chýrnom berlínskom divadle Schaubühne a nominovali na cenu Tony Awards. Jeho príbehy sa pozdávali predovšetkým intelektuálne orientovanej tlači, ktorá do určitej miery preinterpretovávala a preceňovala jeho výtvyry.

Gaspard sa zásadne nezúčastňoval na predstaveniach svojich hier ani neposkytoval rozhovory. Spočiatku sa Karen obávala, aby neunikol pozornosti médií, no túto spisovateľovu zdržanlivosť vedela šikovne využiť vo svoj prospech a vytvorila „záhadu Gasparda Coutancesa“. Čím menej sa zapotil, tým väčšmi ho tlač zahŕňala chválou. Prirovnávali ho ku Kundetrovi, Pinterovi, Schopenhauerovi, Kierkegaardovi. Gaspardovi tieto komplimenty vôbec nelichotili, lebo bol vždy presvedčený, že jeho úspech pramení z nedorozumenia.

Za mestom Bagnolet sa autobus vliekol po obchvate celú večnosť, až napokon odbočil k nábrežiu de Bercy a prišiel na

Gare de Lyon. Tam autobus strávil ďalšiu večnosť, kým vyvrhol polovicu svojich pasažierov a zamieril na západ.

Gaspardove divadelné hry vyrastajú z toho istého podhubia: absurdity a tragickosti života, osamelosti človeka a ľudského osudu. Hry, ktorých sa ešte nedotkli ilúzie, optimizmus, ušľachtilé city ani žiadny *happyend*, vyjadrovali Gaspardovu nevraživosť voči pochabosti doby. No napriek všetkej svojej beznádejnosti a krutosti boli hry vtipné. Samozrejme, nemohli sa porovnávať s *Pouic Pouic*, *Klietkou bláznov* či *Au théâtre ce soir*, no boli to živé, dynamické hry. Ako vravievala Karen, v divákoch vyvolávali dojem možného oslobodenia a v kritikoch dojem inteligencie. Azda tým sa vysvetľovalo veľké nadšenie publika a popredných hercov, ktorí sa bili o rolu v jeho uštipačných dielach.

Autobus práve prešiel na druhý breh Seiny. Smutné a ošumelé vianočné ozdoby na bulvári Arago pripomínali Gaspardovi, ako neznáša toto obdobie a čím sa tento sviatok stal: vulgárnou komerčnou grcaninou. Vzápätí sa autobus zastavil na námestí Denfert-Rochereau priamo pred vchodom do katakomb. Okolo Belfortského leva skupinka demonštrantov mávala zástavami odborových zväzov CGT, FO a FSU. Šofér autobusu stiahol okienko, aby sa prihovril policajtovi, ktorý riadil premávku. Gaspard napínal sluch a z rozhovoru vyrozumel, že Avenue de Maine je uzavretá, podobne ako všetky prístupové cesty k najvyššiemu mrakodrapu Tour Montparnasse.

Dvere autobusu sa s lupnutím otvorili, ako keď sa gumový zvon odpojí od odtokového otvoru.

„Konečná, vystupovať!“ pobavene oznámil šofér a ponechal svojich pasažierov smutnému osudu.

Vonku sa búrka rozbesnela.

4.

V dôsledku štrajku a uzavretia skládok odpadu bol Paríž zasypaný odpadkami. Hory smetí sa vŕšili pred reštauráciami, vchodmi obytných blokov a výkladmi obchodov. Niektorí

roztrpčení turisti, čiastočne znechutení, čiastočne nahnevaní, si dokonca robili ironické selfie pred preplnenými kontajnermi.

V prudkom lejaku Madeline kráčala po ulici de Grenelle, vlečúc za sebou kufor na kolieskach, ktorý sa jej zdal každých sto metrov o kilo ťažší. Statočne sa zaprisahala, že sa nepoddá. Aby si dodala odvahy, v hlave si zostavovala program na najbližšie dni. Prechádzky po ostrove Ile Saint-Louis, muzikálová komédia v divadle du Châtelet, hra v Divadle Eduarda VII., výstava Hergého komiksov v galérii v Grand Palais, *Miesto pri mori* v kine a zopár sólo večerov v nejakej reštaurácii... Chcela, aby všetko prebehlo hladko. Prišla sem, aby si tu oddýchla a opäť našla samu seba. Mestu prisudzovala takúto čarovnú moc.

Pokračovala v ceste, usilujúc sa zahnať myšlienku na lekárske zákrok, ktorý mala v najbližších dňoch podstúpiť. Ako prešla ulicou de Bourgogne, náhle prestalo pršať. Keď došla na ulicu du Cherche-Midi, na oblohe sa objavil nesmely snečný lúč a usmial sa na ňu. Vyhľadala si v smartfóne e-mail z platformy poskytujúcej ubytovanie, cez ktorú si prenajala dom.

„Byt v Paríži“: túto požiadavku pred mesiacom zadala do vyhľadávača, keď si hľadala ubytovanie. Po zopár desiatkach kliknutí a polhodine vyhľadávania narazila na stránku realitnej agentúry špecializujúcej sa na prenájom atypických nehnuteľností. Dom výrazne presahoval jej rozpočet, no natoľko ju zaujal, že si nevedela predstaviť bývať inde. Z obavy, aby jej ho niekto nevyfúkol spreď nosa, ihneď vytasila kreditnú kartu, aby potvrdila svoju rezerváciu.

V potvrdzujúcej správe sa uvádzala presná adresa domu spolu so sériou prístupových kódov. Podľa pokynov sa dom nachádzal v aleji Jeanne-Hébuterne, v slepej ulici končiacej sa pri železnej bráne, naproti reštaurácii Chez Dumonet. Madeline zbadala bránu, z ktorej sa odlupovala farba, a s očami upretými na displej svojho telefónu vyfukala štyri číslice, ktorými sa brána odomkynala.

Len čo ju za sebou privrela, ocitla sa v rajskej záhrade, v ktorej sa akoby zastavil čas. Najprv ju upútala zeleň: kozí list, bam-

busy, jazmínové záhony, magnólie a kríky: mexické pomarančovníky, pieris japonský, budleja Davidova, ktoré dotvárali bukolickejšiu atmosféru tohto malého raja na zemi, akoby tisíce kilometrov vzdialeného od mestského virvaru. Vydláždený chodník ju priviedol ku komplexu štyroch domčekov. Priečelie jednoposchodových pavilónov lemovaných záhonmi zakrýval hustý závoj brečtanu a mučenky.

Na konci slepej uličky stál dom, ktorý si prenajala. S ostatnými nemal nič spoločné. Zvonka pripomínal železobetónovú kocku obloženú šachovnicou čiernych a červených tehál. Madeline vyfukala ďalší kód, aby otvorila mohutné oceľové dvere, nad ktorými čnel kovaný železný nápis v kurzíve: *Cursum Perficio*. Tu sa moja cesta končí.

Len čo vošla dnu, čosi sa stalo: niečo ju uchvátilo, ako keď sa človek na prvý pohľad zaľúbi. Čosi ju oslnilo a chytilo za srdce. Odkiaľ pramenil ten pocit domova? Ten neopísateľný pocit vyrovnanosti? Z harmonického usporiadania priestoru? Z okrových odleskov prirodzeného svetla? Z kontrastu s chaosom, ktorý vládol vonku?

Madeline odjakživa citlivo vnímala interiéry. Dokonca to dlho bola súčasť jej práce: získavať odpovede z miesta. No miesta, s ktorými vtedy mala do činenia, sa vyznačovali tým, že na nich došlo k trestným činom...

Položila kufor do rohu haly a pomaly sa rozhliadala po miestnostiach. *Cursum Perficio* bol dokonale zrekonštruovaný dom-ateliér, ktorý sa nachádzal na troch podlažiach okolo dvora prerobeného na záhradu.

Prízemie tvorila kuchyňa spojená s jedálňou a strohým rozľahlým salónom. Madeline zišla po schodoch zo surového dreva a ocitla sa na podlaží v úrovni záhrady, rozdelenom na dve miestnosti s výhľadom na fontánu obrastenu popínavými rastlinami. Prvé poschodie tvoril obrovský ateliér so spálňou a kúpeľňou.

Očarená Madeline zotrvala niekoľko minút v ateliéri, s veľkým záujmom hľadela na obrovské drevené obloky vysoké viac

než štyri metre, za ktorými čnela obloha a vrcholky stromov. V opise domu uvedenom na stránke realitnej agentúry si prečítala, že ho vlastnil maliar Sean Lorenz. Vskutku, ateliér sa zachoval presne v takej podobe, v akej ho zanechal umelec, podlaha bola zafľákaná od farby, stáli tu stojany, rámy všetkých veľkostí, biele plátna, poukladané na policiach. A všade sa povalovali nádobky s farbami, štetky, štetce, sprejové farby.

Nechcelo sa jej ateliér opustiť. Pobyt v intímnom prostredí maliarovho súkromia ju opájal a uchvacoval. Keď sa vrátila do salóna, otvorila sklené dvere vedúce na terasu. Vzápätí jej udrela do nosa omamná vôňa kvetov, ktorá sa vznášala vo dvore, a s úsmevom na tvári sledovala dve červienky, ako hoptajú pri krmidle visiacom na stene. Mala pocit, že je kdesi na vidieku a nie v Paríži. V hlave si zosnovala najbližší plán: dopraje si kúpeľ a potom sa usadí na terase so šálkou čaju a dobrou knihou.

Tento dom jej vyčaril na tvári úsmev. Dobré, že sa spoľahla na svoj inštinkt a prišla sem. Paríž bol skutočne mestom, kde sa môže stať čokoľvek.

5.

Gaspard s kľatím na perách preskakoval z chodníka na chodník, držiac sako nad hlavou, popruh tašky sa mu zarezával do pleca. Z námestia Denfert upaľoval bez zastavenia až k zastávke metra Edgar-Quinet. Keď vošiel do ulice Delambre, ocitol sa na známom mieste. Pred dvoma rokmi mu Karen prenajala priestranný byt na rohu námestia Delambre. Dobré si pamätal ulicu: škôlku, hotel Lenox, Zázračnú záhradu, lemovanú kvetmi, či reštaurácie, kde často jedával: Sushi Gozen a Bistrot du Dôme.

Keď došiel na bulvár du Montparnasse, dážď konečne ustal. Gaspard to využil, aby si obliekol sako a utrel okuliare. Ulicou sa rozliehala haravara. Rachot petárd, trúbenie klaksónov, pískot, rev sirén, skandovanie protivládnych hesiel. Hlavná ulica sa hemžila demonštrantmi. Sprievod sa chystal vyraziť po ulici

de Rennes. Gaspard rozoznal žltó-červené reflexné vesty odborového zväzu CGT, obliehajúce vzdušný balón a reproduktory, čo rozpaľovali dav vyčkávajúci na povel, aby sa dal na pochod.

Dramatik sa ponoril do záplavy zástav a transparentov a na jeden nádych preplával davom až na bulvár Raspail. S úľavou si vydýchol a oprel sa o pouličnú lampu. Spotený vytiahol z vrecka kus papiera, ktorý mu poslala Karen, a ešte raz si prečítal adresu domu a pokyny, ako sa tam dostane. Pokračoval v ceste, na chodníku sa už trblietali nesmelé lúče slnka.

Na rohu ulice du Cherche-Midi ho rozveselil názov viechy. *Le Rouge et le Noir*. Červený a čierny. Prv než do nej vošiel, presvedčil sa, či je prázdna. Keďže vedel presne, čo chce, rozhovor s vedúcim netrval dlho a o desať minút vyšiel z viechy aj s debnou akostných vín: Gevrey-Chambertin, Chambolle-Musigny, Saint-Estèphe, Margaux, Saint-Julien...

Alkohol...

Zbadal svoj odraz vo výklade a hneď sa mu vybavila hrozivá úvodná scéna z filmu *Zanechať Las Vegas*, keď hrdina, ktorého stvárnil Nicolas Cage, vojde do *liquor store* a do vozíka si poukladá desiatky fliaš alkoholu. Zastávka pred zostupom do samovražedného pekla.

Pravdaže, Gaspard ešte nebol na tom tak zle, no jednako alkohol tvoril neoddeliteľnú súčasť jeho každodenného života. Spravidla popíjal sám, neraz sa však nacengal ako čík v putikách v Columbia Falls, vo Whitefish či na Sifnose. Chľastal do nemoty v spoločnosti primitívov, ktorí mali na háku Brueghela, Schopenhauera, Kunderu či Pintera.

Bola to najdostupnejšia barlička, s ktorou chcel preklenúť trhliny vo svojom živote a urobiť ho o čosi menej tragickým. Bol to komplic, s ktorého pomocou si zavše uchmatol kúsok bezstarostnosti. Raz priateľ, inokedy nepriateľ, alkohol bol štítom, ktorým odvracal emócie, drôtenou košelou, ktorá ho chránila pred úzkosťami, najlepším uspávacím prostriedkom. Spomenul si na Hemingwayov výrok: „Rozumný človek sa niekedy musí opiť, aby mohol vydržať život s bláznami.“ Veru, tak to

bolo s alkoholom. Alkohol v zásade neriešil problémy, bol iba dočasným prostriedkom, ako prekonať odpornú priemernosť, ktorá podľa Gasparda zamorila ľudstvo.

Gaspard bol pri zmysloch, nevylučoval možnosť, že alkohol napokon zvíťazí. Mal dokonca veľmi konkrétnu predstavu, ako sa to asi udeje: raz príde deň, keď sa mu život bude zdať natoľko neznesiteľný, že mu nedokáže čeliť triezvy. Myslou mu preblysol obraz vlastného mŕtveho tela ponárajúceho sa do alkoholovej priepasti. Ihneď ten hrôzostrašný výjav zapudil. Zbadal, že sa ocitol pred bránou pokrytou vrstvou berlínskej modrej farby.

Nesúc pod pazuchou debnu s vínom, vyfúkal štyri číslice na elektronickej zámke, ktorá chránila vchod z aleje Jeanne-Hébuterne. Len čo vykročil do slepej ulice, čosi sa v ňom uvoľnilo. Dlhú chvíľu neveriacky hľadel na bohaté rastlinstvo, dotvárajúce vidiecky, takmer starobyľý ráz aleje. Akoby tu čas plynul pomalšie, akoby miestom prechádzalo paralelné časové pásmo. Dve pouličné mačky sa vyhrievali na slnku. Vtáky štebotali v korunách čerešňových stromov. Chaos vonku sa náhle stlmil, bolo ťažké uveriť, že človek stojí len niekoľko stoviek metrov od ohyzdnej Montparnasskej veže.

Gaspard spravil niekoľko krokov po nerovnom chodníku. V pozadí za hustým krovím rozoznával domčeky z vápenca s nahrubo omietnutými stenami. Po okrových priečeliach sa šplhal brečtan a popínal divý vinič. A na konci aleje sa týčil odvážny geometrický útvar. Železobetónový rovnobežnosten ovíjal opalizujúci sklený pás, ktorý sa roztahoval pozdĺž priečelia z čiernych a červených tehál usporiadaných šachovnicovo. Nad dverami visel kovaný železný nápis: *Cursum Perficio*, názov posledného bydliska Marilyn Monroeovej. Elektronická zámka Gasparda vyzývala, aby zadal nový kód. Podľa Karenných pokynov zadal správnu kombináciu a oceľové dvere sa s cvaknutím odomkli.

Zvedavosť odhaliť vnútrajšok domu doviedla Gasparda cez vstupnú halu priamo do salóna. Dom vyzeral inak ako na foto-

grafiách. V skutočnosti bol ešte úchvatnejší. Dômyselne sa tiahol okolo obdĺžnikového dvora s terasou v tvare L.

„No, doriti...“ ticho precedil pomedzi zuby. Z toľkej nádhery bol úplne unesený. Všetko napätie, ktoré sa v ňom nahromadilo za posledné hodiny, sa rozplynulo. Ocitol sa v inej dimenzii, vo familiárnom a zároveň utešujúcom priestore. Funkčnom, útulnom a sviežom. Pokúsil sa analyzovať pôvod tohto pocitu, no ani architektúra, ani vyváženosť proporcií neboli jeho odborom.

Interiéry naňho zvyčajne priveľmi nezapôsobili. Ale krajinu vnímal citlivo: odraz zasnežených kopcov na hladine jazera, modrastú bielobu ľadovcov, opájajúcu nedozernosť jedľových lesov. Neveril tomu humbugu okolo feng šuej a vplyvu zariadenia interiéru na prúdenie energie v miestnosti. No musel konštatovať, že tu cíti ak nie práve „pozitívnu energiu“, tak aspoň istotu, že mu tu bude príjemne a bude sa mu tu dobre pracovať.

Otvoril sklené dvere, vyšiel na terasu a oprel sa o zábradlie, kochajúc sa vtáčím spevom a vidieckou atmosférou, ktorá mu lahodila. Príjemne fúkalo a slnko mu svietilo do tváre. Po prvý raz po dlhom čase sa usmial. Na oslavu svojho príchodu hodlal otvoriť fľašu vína Gevrey-Chambertin, dožičiť si pohárik a v pokoji si ho vychutnať...

Z tranzu ho vytrhol hluk. Ktosi bol v dome. Možno upratovačka alebo údržbár. Vrátil sa dovnútra, aby sa presvedčil na vlastné oči.

Vtom zbadal ženu, ktorá stála zoči-voči nemu. Bola celkom nahá, len okolo hrudníka mala omotanú osušku, ktorá jej siahala po stehná.

„Kto ste? A čo robíte v mojom dome?“ vyštekol.

Žena ho prepichovala pohľadom.

„Tú istú otázku som chcela položiť ja vám,“ odsekla.

Teória o 21 gramoch

*To, čo nás čiastočne priťahuje
k umelcom, je ich inakosť, ich
neochota podriaďiť sa, prostredník
vystrčený do tváre spoločnosti.*

JESSE KELLERMAN

1.

„Aby som bol úprimný, nie som si celkom istý, či dobre rozumiem tomu, čo mi vyčítate, slečna Greeneová.“

Bernard Benedick so striebristou hrivou a vypätou hrudou budil dojem, že stojí na stráži pred veľkou monochrómnou maľbou, vynímajúcou sa v galérii na ulici du Faubourg-Saint-Honoré. Akoby v poslednom čase pochudol, košľa bez goliera a smaragdovozelený kabátec na ňom viseli. Veľké okrúhle okuliare, aké nosieval Le Corbusier, mu zakrývali hornú časť tváre, no zvýrazňovali jeho okrúhle oči, jeho bystrý a iskrivý pohľad.

„Inzerát na stránke bol zavádzajúci,“ zopakovala Madeline zvýšeným hlasom. „Nebolo v ňom ani zmienky o spolubývaní.“

Galerista pokrútil hlavou.

„Dom Seana Lorenza nie je v ponuke na spolubývanie,“ ubezpečil ju.

„Presvedčte sa sám,“ rozhorčila sa a podala mu dva vytlačené exempláre: svoju nájomnú zmluvu a totožnú zmluvu, ktorú jej ukázal Gaspard Coutances, dotýčny, s ktorým sa div nezrazila, keď pred hodinou vychádzala z kúpeľne.

Galerista vzal do ruky papiere a preletel po nich nechápavým pohľadom.

„Namojveru, zdá sa, že sa stala chyba,“ pripustil napokon a napravil si na nose okuliare. „Je to nepochybne počítačová chyba, hoci, ak mám byť úprimný, vôbec tomu nerozumiem. Nadia, jedna z našich stážistiek, mala na starosti uverejnenie inzerátu na stránke. Mohol by som sa pokúsiť s ňou spojiť, no dnes ráno odišla na dovolenku do Chicaga a...“

„Už som poslala e-mail na stránku, no môj problém sa tým nevyrieši,“ skočila mu do reči. „Muž, ktorý sa teraz nachádza v dome, prišiel zo Spojených štátov a nemá v úmysle odísť.“

Benedick sa zachmúril.

„Nemal som ten dom prenajímať! Ešte aj zo svojho hrobu mi Lorenz naďalej strpčuje život!“ zahundral, nazlostený sám na seba.

Podráždene si vzdychol.

„Viete čo? Vrátim vám peniaze,“ kategoricky vyhlásil.

„Nechcem žiadne peniaze. Chcem to, čo bolo dohodnuté: bývať v dome *sama*.“

Madeline zdôraznila svoje slová, pričom cítila, ako v nej vibruje iracionálne presvedčenie, že v tom dome musí bývať.

„V tom prípade vrátim peniaze pánu Coutancesovi. Chcete, aby som mu zavolať?“

„Neuveríte, ale on nemá telefón.“

„Nuž čo, tak mu odkážte môj návrh.“

„Videli sme sa len päť minút. Nevyzerá zhovievavý.“

„Ani vy nevyzeráte zhovievavá,“ odsekol Benedick a podal jej svoju vizitku. „Zavolajte mi, keď sa s ním pohovárate. A ak máte chuť poprechádzať sa po galérii, ja mu zatiaľ napíšem niekoľko hrejivých slov a ponúknem odškodné.“

Madeline si zasunula vizitku do vrecka džínsov a zvrtila sa na opätku bez poďakovania, pochybujúc o účinku galeristovho odkazu na Coutancesa, ktorý sa javil ako agresívny a zanovitý medveď.

Bol čas obeda. Madeline využila tento okamih, keď bola galéria takmer prázdna, aby si pozrela obrazy. Galéria sa špecializovala na pouličné a súčasné umenie. V prevej miestnosti boli

vystavené len obrazy obrovských rozmerov, nazvané *Bez názvu*. Monochrómy, pochmúrne sfarbené jednoliate plochy prešpikované nožom a prevrtané zhrdzavenými klincami. Druhá miestnosť, naopak, hýrila pestrými, krikľavými farbami. Vystavené diela sa nachádzali na pomedzí grafitov a orientálnej kaligrafie. Madeline si ich prezerala so záujmom, no bez citového pohnutia.

Pri takomto type obrazov ostávala chladná. Pravdupovediac, súčasné umenie ju nikdy nenadchýnalo. Tak ako všetci, aj ona čítala články, videla reportáže o úspešných umeleckých hviezdach – diamantová lebka či zvieratá naložené vo formaldehide Damiena Hirsta, homáre Jeffa Koonsa, ktoré rozpútali polemiku vo Versaillskom paláci, Banksyho provokatívne výstrelky alebo jedľa v tvare erotickej pomôcky Paula McCarthyho, ktorá sa stala terčom vandalizmu na námestí Vendôme –, no ešte nenašla kľúč, ktorým by odomkla dvere do tejto sféry. S pochybnosťami vstúpila do poslednej miestnosti, ktorú zapĺňali rôznorodé diela. *To sú nehorázne gebuziny*, zhodnotila, no trochu dlhšie, než chcela, sa pristavila pri sérii neónovo sfarbených nafukovacích predmetov v tvare mužského údu a potom pri pornoverzii manga postáv odliatych z ružovej živice. Expozícia ďalej ponúkala pohľad na dve mohutné kostry zmeravené v odvážnej polohe Kámasútry, monumentálne sochy z lega či sochu *Chiméry* z bieleho mramoru, ktorá mala podobu leva s hlavou a hrudníkom Kate Mossovej. V zadnej časti miestnosti sa nachádzala zbierka zbraní – pušky, muškety, hákovnice – zhotovených z recyklovaných materiálov: škatuliek od sardiniiek, použitých žiaroviek, kovového či dreveného kuchynského riadu, spojených železným drôtom, izolačnou páskou alebo kúskami motúza.

„Páčia sa vám?“

Madeline sa strhla a obrátila sa. Zaujatá dielami nepočula Bernarda Benedicka prichádzať.

„Nič mi to nehovorí a *a priori* to nie je moja šálka kávy.“

„A čo je teda vaša šálka kávy?“ spýtal sa pobavene galerista a podal jej obálku, ktorú si schovala do vrecka džínsov.

„Matisse, Brancusi, Nicolas de Staël, Giacometti...“

„Bez mučenia pripúšťam, že to je celkom iný kaliber,“ pomenoval s úsmevom a ukázal na mnohofarebný les stoporených údov. „Budete sa smiať, ale to sa teraz najlepšie predáva.“

Madeline sa pochybovačne uškrnula.

„Máte tu aj diela Seana Lorenza?“

Benedickova doposiaľ žoviálna tvár pohasla.

„Žiaľ, nie. Lorenz maľoval zriedka. Najst' jeho diela je dnes priam nemožné a stoja celý majetok.“

„Kedy presne zomrel?“

„Pred rokom. Nemal ani štyridsaťdeväť.“

„Bol primladý na smrť.“

Galerista prikývol.

„Sean mal vždy krehké zdravie. Oddávna trpel srdcovými problémami a viac ráz mu voperovali bajpas.“

„Boli ste jeho výhradným galeristom?“

Muž sa zatváril smutne.

„Bol som jeho prvým galeristom, no predovšetkým jeho priateľom, i keď sme sa často škriepili.“

„Čo pripomínajú Lorenzove obrazy?“

„Práveže nič známe!“ vyhrkol. „Lorenz je skrátka Lorenz!“

„Naozaj nič?“ naliehala Madeline.

Benedick sa rozohnil.

„Sean bol nezaraditeľný maliar. Nehlásil sa k žiadnej škole a nebol v područí žiadneho spolku. Ak hľadáte analógiu s filmom, azda ho možno porovnávať so Stanleyom Kubrickom: umelcom schopným vytvoriť majstrovské diela rozmanitých žánrov.“

Madeline prikývla. Mala by už ísť, dať do poriadku celú tú záležitosť so svojím neželaným spolubývajúcim. No čosi ju tu držalo; objav maliarovho domu bol pre ňu akýmsi osudovým znamením, preto sa chcela dozvedieť viac.

„Vám dnes patrí Lorenzov ateliér?“

„Povedzte, že sa ho snažím uchrániť pred Seanovými veriteľmi. Som jeho dedič a vykonávateľ poslednej vôle.“

„Pred jeho veriteľmi? Veď ste vraveli, že Lorenzove diela sú nesmierne drahé.“

„To je síce pravda, no rozvod ho vyšiel draho. A odvtedy už niekoľko rokov nemaľoval.“

„Prečo?“

„Bol chorý a mal osobné problémy.“

„Aké problémy?“

Benedick sa rozčúlil.

„Čo ste od polície?“

„Uhádli ste,“ odvetila Madeline s úsmevom.

„Čo to má znamenať?“ zvolal udivene.

„Dlhé roky som pracovala ako policajtká,“ objasnila mu.
„Pre manchesterskú kriminálku, potom v New Yorku.“

„Čo ste vyšetrovali?“

Pokrčila plecami.

„Vraždy, únosy...“

Benedick prižmúril oči, akoby mu niečo napadlo. Pozrel na hodinky, potom ukázal cez okno na druhú stranu ulice, kde stála talianska reštaurácia, ktorá svojím tmavým priečelím a zlatými ozdobnými rímsami pripomínala plachty pirátskej lode.

„Máte rada *saltimboccu*?“ spýtal sa. „O hodinu mám stretnutie, no ak sa chcete o Seanovi dozvedieť viac, pozývam vás na obed.“

2.

Vlašný vánok rozochvieval a rozkolísaval konáre starej lipy zasadenej uprostred vnútorného dvora. Gaspard Coutances sedel za stolom na terase a s pôžitkom si odpil dúšok vína. Gevrey-Chambertin bolo lahodné: chuťovo vyvážené, plné a podmanivé s výraznou ovocnou arómou višňí a čiernych ríbezlí.

Pôžitok z vína mu narúšala neistota, ktorá visela nad prenájmom domu. *Dofrasa*, hneval sa, *nedovólím, aby ma tá ženská vystaňovala!* Chcel napísať divadelnú hru tu. Už to nebola otázka princípu, ale potreby. Teraz, keď v ňom po prvý raz v živote vzplanula vášeň, odmietal zložiť zbrane o to väčšmi, že bol v práve. No tá Madeline Greeneová sa zdala uvzatá. Trvala na tom, aby zavolať z jej telefónu svojej agentke. Hoci Karen ne-

bola za situáciu priamo zodpovedná, donekonečna sa ospravedlňovala a o desať minút jej zavolala späť a informovala ju, že mu zarezervovala apartmán v hoteli Bristol, kým sa veci dajú do poriadku. No Gaspard Karenin návrh kategoricky zamietol a dal jej ultimátum: *tento dom* alebo nič. Buď Karen nájde riešenie, alebo sa môže rozlúčiť s ich spoluprácou. Zvyčajne po takýchto vyhrážkach sa z Karen stávala bojovníčka. Obával sa však, že tentoraz to nebude stačiť.

Opäť si odpil burgundského. Vtáky trilkovali. Pofukoval jemný vetrík. Zimné slnko hrialo pri srdci. Gaspard sa nevdojak usmial, celá situácia sa mu zdala komická. Muž a žena, ktorých osudy spojila počítačová chyba, aby si na Vianoce prenajali rovnaký dom. To znie ako prológ divadelnej hry. Nie však intelektuálnej, cynickej, akú písal on, lež akejsi veselšej. Jednej z tých hier zo šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov z pera Barrilleta či Gredyho, ktoré tak obľuboval jeho otec a ktoré predstavovali veľké okamihy divadelnej scény v Théâtre Antoine či Théâtre des Bouffes-Parisiens.

Otec...

Opäť to na neho doľahlo. Vždy keď cestoval do Paríža, ožili v ňom spomienky na detstvo, žeravé uhlíky, o ktorých sa nazdával, že dávno vyhasli. Aby sa nepopálil, výjav zapudil prv, než sa stal priveľmi bolestným. Časom sa naučil, že je lepšie udržiavať si od takýchto spomienok odstup. Bola to otázka prežitia.

Dolial si víno a s pohárom v ruke vyšiel z terasy, aby sa poprechádzal po salóne. Sprvu ho privábila zbierka elpéčok: stovky starostlivo poukladaných a usporiadaných džezových platní, ktoré ležali na policiach z dubového dreva. Na gramofónový disk položil vinyl Paula Bleya, o ktorom predtým nikdy nepočul, a na chvíľu sa dal unášať krištáľovým hlasom klavíra, skúmajúc obrazy visiace na stenách.

Žiadne kresby, žiadne maľby, len čiernobiele rodinné fotografie. Muž, žena, chlapček. Tým mužom bol Sean Lorenz. Gaspard ho spoznal, lebo videl jeho portrét – vytvorila ho anglická umelkyňa Jane Bownová – v nekrológu, ktorý vyšiel minulý december

v denníku *Le Monde*. Pred ním stál veľkorozmerný originál fotografie: postava vysoká a imponujúca, tvár podlhovastá ako ostrie noža, tajomný pohľad, v ktorom sa striedavo zračilo znepokojenie a odhodlanie. Lorenzovu ženu vidno iba na dvoch snímkach. Telo držala celkom ako Stephanie Seymourová alebo Christy Turlingtonová na obálkach módnych časopisov spred dvadsiatich piatich rokov. Kráska deväťdesiatych rokov: driečna, zmyselná, spanilá. Štíhla, no nie vyziabnutá. Oslnivá, pričom však nebudila dojem nedostupnosti. Najväčšia časť fotografií je venovaná Lorenzovi a jeho synovi. Maliar bol možno strohý človek, no keď bol so svojím synom – blondiáčikom s rozkošnou tváričkou a iskrovým pohľadom –, jeho telesný zjav sa zmenil: akoby sa chlapčeka radosť zo života prenášala na otca. Posledné fotografie tejto rodinnej expozície, dve veselšie snímky, zobrazovali Lorenza, ako maľuje s päť- či šesťročnými deťmi, medzi ktorými bol i jeho syn, v škôlke alebo vo výtvarnom krúžku pre najmladších.

V knižnici medzi titulmi z prestížnej edície Pléiade a limitovanými edíciami vydavateľstiev Taschen a Assouline našiel Gaspard na monografiu venovanú Lorenzovej tvorbe. Bola to bežná päťstostranová honosne zviazaná kniha, ktorá vážila prinajmenšom tri kilá. Gaspard položil pohár na konferenčný stolík, usadil sa na pohovke a začal listovať. Musel otvorene priznať, že Lorenzovu tvorbu vôbec nepoznal. Z maliarov inklinoval väčšmi k flámskej škole a zlatému veku holandskej maľby: van Eyckovi, Boschovi, Rubensovi, Vermeerovi, Rembrandtovi... Prelistoval predslov podpísané istým Bernardom Benedikom, ktorý sľuboval dôkladnú analýzu Lorenzovej tvorby, ako aj prístup k doposiaľ nepublikovaným archívnym spisom. Už po prvých slovách Gaspard ocenil voľnosť a priamosť v spôsobe, akým Benedik načrtoval kontúry maliarovej biografie.

Sean Lorenz sa narodil v New Yorku v polovici šesťdesiatych rokov. Bol synom vychovávateľky Eleny Lorenzovej a istého lekára z newyorskej štvrte Upper West Side, ktorý ho nikdy neuznal za svojho. Ako jedináčik budúci maliar prežil svoje detstvo a ranú mladosť s matkou v Polo Grounds Towers, v chu-

dobnej štvrti na severe Harlemu. Hoci matka žila z ruky do úst, poriadne pustila žilou, len aby svojho syna poslala do súkromnej protestantskej školy. Mladý Sean sa však neukázal hodný toľkej obety: po tom, ako ho viac ráz vyhodili zo školy, dal sa zviať na zlé chodníčky drobnej delikvencie. Na konci puberty, medzi drobnými krádežami, začal maľovať, či skôr sprejovať manhattanské budovy a metrá ako člen komunity writerov, ktorí sa prezývali *Kanóni*.

Gaspard si prezeral sprievodné dobové fotografie v knihe. Zachytávali dvadsať- až dvadsaťpäťročného Seana – s mladistvým výzorom, no utrápenou tvárou –, oblečeného v čiernom kabáte, ktorý mu bol priveľký, tričku zababranom od farby, šiltovke a obutého v obnosených teniskách. Seana vyzbrojeného aerosólovými sprejmi sprevádzali na väčšine snímok dvaja „komplici“: útlý Hispánc s jemnými črtami a mocná, trochu mužsky pôsobiaca dievčina zakaždým s indiánskou čelenkou na hlave. Vychýrení *Kanóni* rozsievali besné grafity po vagónoch, plotoch či rozpadnutých múroch. Snímky boli trochu rozmazané, zrnité, vytvorené v skladiskách, vo voľných priestoroch či v podzemí metra. Snímky, ktoré vdýchli život drsnému, špinavému, surovému, stimulujúcemu New Yorku, aký Gaspard poznal zo svojich študentských čias.

3.

„Osemdesiate roky boli veľkou érou grafitov v New Yorku,“ vysvetľoval Bernard Benedick, namotávajúc si špagety na vidličku. „Decká ako Sean si chceli označovať svoje územie, a tak cápali farbu na všetko, čo im prišlo pod ruku: na železné mreže obchodov, poštové schránky, kontajnery a, prirodzene, vagóny metra.“

Madeline, ktorá sedela oproti galeristovi, pozorne počúvala a chrúmala pritom sėpiovým šalátom.

Keď Benedick odložil príbor na stól, vytiahol z vrečka veľký smartfón, zalovil v galérii a otvoril priečinok s obrázkami venovanými Seanovi Lorenzovi.

„Pozrite sa,“ povedal a podal jej telefón.

Madeline behala prstom po displeji iPhoneu a posúvala digitalizované fotografie z onoho obdobia.

„Lorz, *sedemdesiatštyri*, čo to znamená?“ spýtala sa a ukázala na vypuklú skratku, ktorá sa objavovala na mnohých výtvoroch.

„To bol Seanov pseudonym. U writerov je celkom bežné spájať svoje meno s číslom svojej ulice.“

„Kto sú tí ostatní vedľa Lorenza?“

„Mladí z jeho štvrte, s ktorými sa v tom čase vláčil. Ich skupina sa prezývala *Kanóni*. Ten latino cukríček podpisoval svoje grafity pseudonymom *NightShift*, no odrazu sa po ňom zlahla zem. Tá dievčina, čo sa podobá na buldozér, je iný prípad: mimoriadne nadaná umelkyňa známa pod menom *LadyBird*. Jedna z mála žien vo svete grafitov.“

Madeline ďalej skúmala desiatky fotografií, ktoré Benedick uchovával vo svojom telefóne. New York osemdesiatych a deväťdesiatych rokov mal len málo spoločného s mestom, ktoré poznala. Črtala sa pred ňou neľútostná betónová džungľa, kde štvrtiam vládli gangy a životy pustošil krek. Kontrapunkt k tejto skaze vytvárali kriklavé farby grafitov, ktoré rozžiarili mesto ako ohňostroj. Väčšinu Lorenzových malieb tvorili obrovské farebné písmená, okrúhle ako héliom nafúknuté balóny, ktoré sa prekrývali, prepletali v dobrej tradícii *wildstyle*. Madeline si predstavila ulice Manchestra, kde dospievala. Tá bludisková abeceda, chaotická spleť šípok a výkričníkov v nej vyvolávala protichodné pocity. Neznášala na nich anarchiu a excesy, no musela uznať, že tie pestrofarebné fresky prinajmenšom kontrujú ponurej šedivosti betónu.

„Keď to zhrniem,“ ozval sa galerista, „na samom začiatku deväťdesiatych rokov bol Sean Lorenz drobným delikventom, ktorý sa vláčil so svojou bandou a mozog si zatemňoval heroínom. Bol tiež pomerne nadaným, technicky zdatným writerom, schopným vyčarovať zaujímavé diela...“

„... avšak nič svetoborné,“ dovätípila sa Madeline.

„Ibaže všetko sa zmenilo od leta tisícdeväťstodevätidesiatdva.“

„Čo sa stalo?“

„V to leto stretol Sean Lorenz na železničnej stanici Grand Central mladú osemnásťročnú Francúzku a v tom okamihu sa do nej rachoľ. Volala sa Pénélope Kurkowská. Matku mala Korzičanku a otca Poliaka. Pracovala v New Yorku ako au pair a popritom behala po konkurzoch s úmyslom stať sa modelkou.“

Galerista sa odmlčal a nalial si za pohár perlivej minerálky.

„Sean chcel upútať Pénélopinu pozornosť, a tak si zaumienil, že ju zveční na každom vagóne newyorského metra. Za dva roky vytvoril úctyhodné množstvo fresiek zobrazujúcich writerovu Dulcineu.“

Opäť vzal do ruky telefón, aby vyhľadal ďalšie fotografie, a pokračoval v rozprávaní.

„Lorenz síce nebol prvým writerom, ktorý vyznával lásku žene prostredníctvom svojich grafitov – Cornbread a Jonone to robili dávno pred ním –, no bol jediným, kto ju prejavoval takýmto spôsobom.“

Keď našiel, čo hľadal, položil iPhone na stôl a posunul ho Madeline.

Madeline sa zblízka pozrela na displej. To, čo tam videla, jej vyrazilo dych. Maľby boli ódou na ženskú krásu, rozkoš a zmyselnosť. Kým prvé fresky boli cudné, takmer romantické, tie nasledujúce boli čoraz lascívnejšie. Pénélope sa na nich menila na spletitú lianu, vzdušnú i vodnú, ťahajúcu sa pozdĺž vagónov. Tvár ovenčenú lístím, ružami a ľaliami jej lemovali rozstrapatené vlasy, ktoré sa vznášali, vlnili a prepletali do pôvabných a zároveň hrozivých arabesiek.

4.

Gaspard Coutances sedel s otvorenou knihou na kolenách a nemohol odtrhnúť oči od fotografií zachytávajúcej vagóny metra pomalované grafitmi, ktoré Sean Lorenz vytvoril v júli a auguste tisícdeväťstodevätidesiatdva. Boli to čarokrásne fresky. Nič podobné nikdy nevidel. Či vlastne videl: pripomínali mu Picasso-

vu *Ženu-kvet*, ako aj niektoré plagáty Alfonsa Muchu, no v undergroundovej, pornografickej verzii. Kto bola tá dievčina, ktorej telo sa jagalo, akoby ho pokrývalo zlaté lístie? Bola to Lorenzova manželka, pochopiteľne, ako sa uvádzalo vo vysvetlivkách. Tá Pénélope, ktorú zazrel na čiernobielych rodinných portrétoch. Rozporuplná žena, raz prívetivá, inokedy jedovatá. Nohatá bytosť s alabastrovou pokožkou a dohrdzava sfarbenými vlasmi.

Uchvátený Gaspard obracal listy monografie a objavoval nové, zmyselne dráždivé fresky. Na niektorých snímkach sa Pénélopine vlasy ponášali na kľbká hadov, ktoré sa jej vlnili okolo ramien, ovíjali okolo ňadier, objímali jej boky, hladili lono. Tvár vrúbená psychedelicky pôsobiacou aureolou či zaliata zlatým dažďom sa jej vraštila od rozkoše. Telo sa jej rozdvojovalo, skrúcalo, zvíjalo, rozpaľovalo...

5.

„Týmto výstrelkom Lorenz vyhodil do povetria celý kódex,“ objasnil Benedick. „Striasol okovy prísnych pravidiel sveta grafitov, aby prešiel do inej sféry, a svoje dielo zaradil do skupiny maliarov, akými boli Klimt či Modigliani.“

Uchvátená Madeline si znovu prezerala farbisté steny vagonov.

„Ani jedno z týchto diel už neexistuje?“

Galerista vylúdlil čiastočne pobavený, čiastočne fatalistický úsmev.

„Tak je, existovali len jedno leto. Prchavosť je samou podstatou pouličného umenia. Práve tá ho robí takým príťažlivým.“

„Kto spravil všetky tie fotografie?“

„Chýrna *Lady Bird*. Ona sa starala o archív *Kanónov*.“

„Pre Lorenza asi bolo nebezpečné púšťať sa do podobných aktivít.“

Benedick prikývol.

„Na začiatku deväťdesiatych rokov New York vstúpil do éry nulovej tolerancie. Ozbrojené sily disponovali odstrašujúcim legislatívnym arzenálom a MTA, Úrad pre mestskú dopravu